

Bezoekadres Spoordreef 10
1315 GN ALMERE

Afdeling Raad van Bestuur

Inlichtingen bij Florian Pronk

Telefoon 06 25513898

E-mail florian.pronk@legerdesheils.nl

Datum 26 augustus 2023

Onderwerp Commissiedebat 'Arbeidsmigratie'

Geachte leden van de commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

Het Leger des Heils ziet uit naar het commissiedebat dat de commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid op 4 september 2024 hoopt te voeren over arbeidsmigratie. Na het uitkomen van het Rapport van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten, is er veel aandacht geweest voor de misstanden die veelvuldig voorkomen onder het meest kwetsbare deel van de arbeidsmigranten in Nederland. Na het presenteren van het plan van aanpak dakloze EU-burgers en instellen van een Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten zijn er stappen gezet. Er is gelukkig duidelijk aandacht voor deze kwetsbare groep mensen.

Helaas heeft het Leger des Heils de afgelopen tijd moeten constateren dat, ondanks alle stappen in de goede richting, de groep arbeidsmigranten met 60% nog steeds oververtegenwoordigd is binnen de groep dakloze mensen die op straat verblijft. Mensen worden nog altijd onder valse voorwendselen hierheen gehaald, leven nog steeds in miserabele omstandigheden en hebben geen toegang tot zorg. Wanneer ze uiteindelijk op straat terechtkomen, zien we dat werkgevers deze mensen veelal niet meer willen hebben en liever nieuwe busladingen uit het buitenland halen. Dat maakt deze groep alleen nog maar meer kwetsbaar. Buiten de verhalen die we kennen en horen over slecht werkgeverschap en uitbuiting, merken we ook dat er vaart nodig is als het gaat om de voorgestelde wijzigingen vanuit de overheid. Denk aan de invoering van de Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten (Wtta). Als Leger des Heils willen we erop aandringen om hiermee vaart te maken.

Tevens wil het Leger des Heils in de voorbereiding graag een aantal aandachtspunten meegeven:

- **Plan van aanpak dakloze EU-burgers**

Vanuit het Plan van aanpak 'Kwetsbare dakloze EU-burgers' ging er in 2023 nog € 7 miljoen naar 6 gemeenten voor uitvoering van het Plan van Aanpak; de G4 samen met Eindhoven en Venlo. Het Leger des Heils participeert in een aantal van deze pilots. De evaluatie van de pilot (uitgevoerd door Significant) laat zien dat er positieve resultaten zijn. Dakloze arbeidsmigranten worden in beeld gebracht en door een korte periode van opvang en herstel lukt het om mensen weer naar werk te begeleiden of terug te leiden naar land van herkomst.

Over de financiering van 2024 en toekomstige financiering is nog veel onduidelijk. De grote knelpunten en misstanden rondom arbeidsmigratie kunnen enkel vanuit gezamenlijkheid worden opgelost en dit zal een lange adem vragen. Het is noodzakelijk om vanuit SZW, VWS en J&V met een **interdepartementaal programma** en **structurele financiering** te komen.

Kunt u het plan van aanpak dakloze EU-burgers met de minister bespreken en aandacht vragen voor het belang van structureel beleid en middelen om de problemen rond de groep dakloze arbeidsmigranten op te lossen?

- **Rechtentool en maatschappelijke opvang**

Het ontwikkelen en testen van de rechtentool in een aantal gemeenten heeft ervoor gezorgd dat er meer duidelijkheid is gekomen over de opgebouwde rechten binnen deze groep EU-burgers. Dit ziet het Leger des Heils als een positieve ontwikkeling. Het verzoek is dan ook om deze rechtentool zo snel mogelijk verder uit te rollen over heel Nederland en beschikbaar te stellen aan meerdere gemeenten. Wij beseffen als geen ander dat de druk op de maatschappelijke opvang onverminderd groot is. Het is daarom van belang dat er voldoende passende capaciteit wordt gecreëerd om deze mensen op te vangen.

Hoe gaat de minister van SZW samen met de staatssecretaris van VWS faciliteren dat de rechtentool zo snel mogelijk uitgerold wordt naar alle gemeenten en er voldoende middelen zijn om alle rechthebbende groepen op een passende manier op te vangen?

- **Registratie van arbeidsmigranten**

Vaak wordt gezien dat arbeidsmigranten zich niet inschrijven bij de gemeente. Het probleem hierbij is dat er daardoor minder zicht is op de hoeveelheid arbeidsmigranten die aanwezig zijn in Nederland, maar ook dat zij zelf bijvoorbeeld moeilijker medische zorg krijgen en eerder op een plek terecht komen overbewoning is.¹ Het rapport "Geen tweederangs burgers" van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten heeft rondom de registratie verschillende aanbevelingen gedaan. Een daarvan is de aanbeveling om de loonaangifteketen te koppelen aan het BRP/RNI. Door het Burgerservicenummer (BSN) in de loonaangifteketen te vergelijken met het Basisregistratie Personen (BRP) en Registratie Niet-ingezetenen (RNI) kan vastgesteld worden van welk BSN geen verblijfsadres bekend is of welke personen een RNI in plaats van een BSN gebruiken. Door deze informatie te delen met instanties, gemeenten en werkgevers kan eenvoudiger opgespoord worden waar niet-ingeschreven arbeidsmigranten zich bevinden, ontstaat er een duidelijker beeld van de hoeveelheid arbeidsmigranten die we in Nederland hebben en kunnen we voorkomen dat mensen onvindbaar worden.

Is de minister bereid om werk te maken van het koppelen van de loonaangifteketen aan het BRP/RNI, zodat misstanden en niet ingeschreven arbeidsmigranten vroegtijdig kunnen worden opgespoord?

¹ <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2520981-gemeenten-worstelen-met-niet-geregistreerde-arbeidsmigranten-geen-grip-op>

- **Verhogen boetes misstanden**

Op de huidige arbeidsmarkt zijn er niet of nauwelijks consequenties voor uitbuiting van arbeidsmigranten door werkgevers. De Arbeidsinspectie heeft uitgerekend dat bijvoorbeeld het voordeel van het ontduiken van belastingen en premies zo'n 60 procent is, als het gaat om het tewerkstellen van vreemdelingen. Ook de uitbuiting van arbeidsmigranten van binnen de EU biedt werkgevers nog te veel voordelen. Daarom zou hierop volgens het Leger des Heils een sterker ontmoedigingsbeleid gevoerd moeten worden. Momenteel is de Tweede Kamer via een Verzamelbrief geïnformeerd dat er onderzoeken lopen naar de effectiviteit van boetes als het gaat om arbeidsmisstanden. Het verzoek van het Leger des Heils aan de minister zou zijn om dit onderzoek zo snel mogelijk af te ronden en een sterker ontmoedigingsbeleid te gaan voeren. Daaraan gekoppeld moet de Arbeidsinspectie meer middelen krijgen om misstanden sneller en effectiever op te sporen.

Is de minister bereid om het onderzoek naar de maatschappelijke effecten van boetes snel af te ronden en te beginnen met het voeren van een sterk ontmoedigingsbeleid?

Wilt u meer informatie en achtergrond over deze vragen, dan kunt u contact opnemen met Florian Pronk (medewerker Public Affairs) via 0625513898 of florian.pronk@legerdesheils.nl.

Met vriendelijke groet,

kapitein Harm Slomp
Bestuursvoorzitter Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg